

Entrevista

Ramon Bassa

“Els pobles petits tenen dret a tenir la seva escola, per moltes raons”

Ramon Bassa va néixer a sa Pobra, va estudiar de mestre (Pla 1950) i va acabar el 1968. Mentre feia de mestre estatal, va obtenir la llicenciatura en Pedagogia el 1975 i va combinar uns anys escola i classes a la diplomatura de mestre, després va aprovar les oposicions i va fer el doctorat (1989).

A hores d'ara segueix donant classes als estudiants de Magisteri de Primària i d'Educació Infantil. Ha estat set anys coordinador general dels cursos de Reciclatge de Català (1984-1992), i pertany al Seminari de Didàctica del Català de l'ICE de la UIB, que ha elaborat i publicat molts de llibres de text de llengua catalana i uns quinze llibres, dins el Projecte Pleamar, de didàctica de la llengua catalana i la literatura.

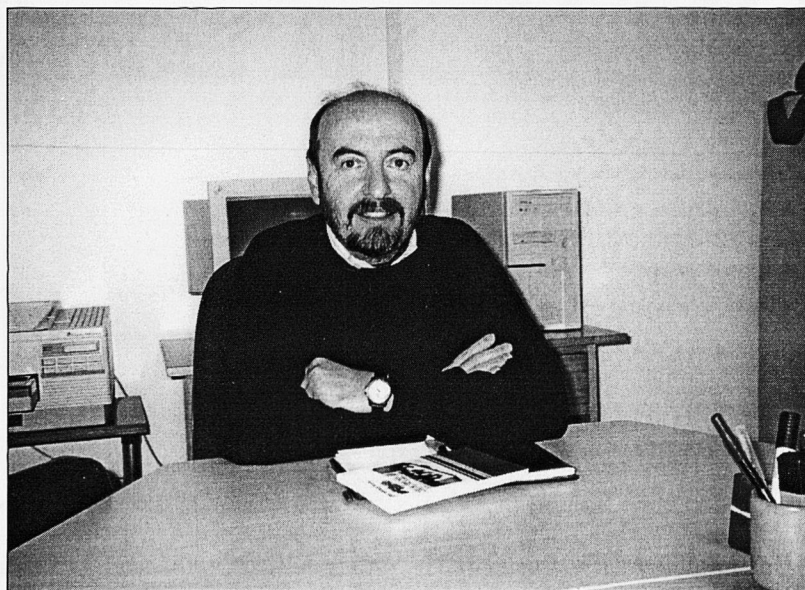
També s'ha especialitzat en literatura infantil i juvenil catalana. Li agrada llegir, l'excursionisme, els viatges i parlar amb els amics.

PISSARRA.- Com recordes aquella trobada de mestres d'escoles petites l'any 1984, a l'escola de Casablanca?

R. Bassa.- La record amb el sentiment que acabàvem una etapa. La trobada de l'escola de Casablanca fou la número XXII i significà el comiat d'en Jaume Albertí i meu del moviment d'Escoles Petites després de sis intensos anys de treball i de moltes vivències totes entranyables, ja

que quedàvem desconnectats, per qüestions de canvis de feina, d'aquelles escoles. El nostre acabament final el férem en Jaume i jo escrivint el llibre: "Les Escoles Petites de Mallorca", on explicàvem tota la història i reflexions d'aquells anys.

PISSARRA.- Eren temps ben difícils. Es tancaven escoles petites o se'n suprimien unitats. Els infants dels pobles petits eren desplaçats de la seva realitat

més immediata. Com creus que afectà això la vida d'aquests pobles i quin paper ha de jugar l'escola en el món rural?

R. Bassa.- A l'escrit que férem en Jaume Albertí i jo el 1978, per defensar les Escoles Petites, dèiem que poble sense escola és un poble que morirà. Llevar l'escola a un poble significa dir que no té valor, per a l'Administració, i els seus habitants se'n temen i se'n ressenten. Tots els pobles per petits que siguin, tenen dret a tenir una escola. No dotar d'escoles els pobles petits és condemnar-los a un mort lenta i a privar de cultura en el món rural a uns infants que en tenen dret a rebre-la en el seu medi.

PISSARRA.- A les illes Balears es va rebutjar formar part dels Centres Rurals Agrupats (CRAs), que funcionen arreu de l'Estat espanyol, excepte a Catalunya que estan agrupats en ZERs. Creus que a les nostres illes és necessari l'agrupament formal de les escoles petites pel seu bon funcionament?

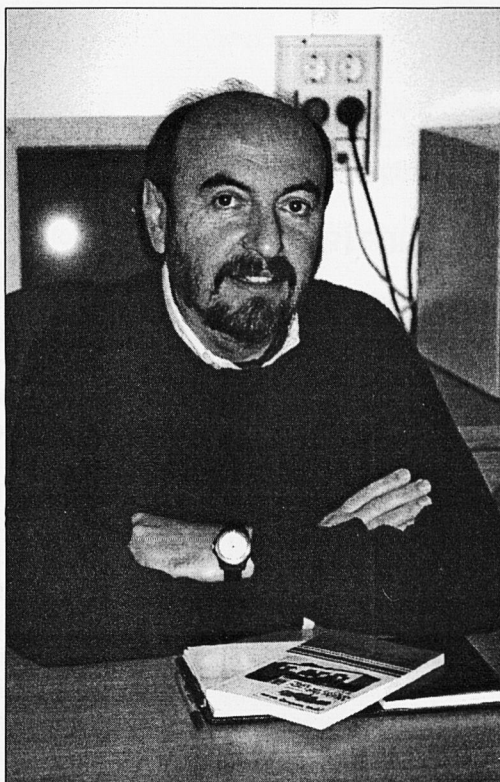
R. Bassa.- No conec a fons la forma de funcionament dels Centres Rurals Agrupats, però crec recordar que quan ja havíem deixat la campanya, fa uns quinze anys, en el CEP de Palma es dubtava si proposar CR Agrupats. No es va fer perquè aquí les distàncies són més petites que a la Península i no calia fer agrupacions de centres i desplaçar alumnes, quan un o dos professors itinerants podien cobrir necessitats específiques (com música, educació física o fins i tot altres matèries). No vos puc dir res més, ja que no sé com ha quedat en l'actualitat això. Només afegir, que sí que crec en un intercanvi d'experiències de professors entre escoles petites, però fer agrupacions com estan fent amb els alumnes d'ESO no em convenç.

PISSARRA.- Què et diu el lema "Escoles petites de Balears

S.O.S. No les deixeu morir, estan carregades de vida".

R. Bassa.- Em recorda el lema que emprarem el 1978: obriu les escoles públiques petites, no en tanqueu més!, i és trist l'any 1999, tornar haver de dir una cosa que resulta evident: els pobles petits tenen dret a tenir la seva escola, per moltes de raons.

PISSARRA.- Amb la perspectiva que dóna el temps i l'experiència, com veus la situació actual de les nostres escoles petites?

R. Bassa.- La veig millor que a l'any 1978 que estaven amenaçades de tancar-se. De fet amb la campanya que férem se'n reobriren moltes (Caimari, Biniamar, Moscarí, Galilea...). Avui els companys i la gent professional del camp de l'educació saben que no duu enlloc tancar escoles, que en el fons només hi ha raons econòmiques, però també es fa molta despesa innecessària que podria anar destinada a l'educació. Però ha sorgit un altre perill similar: les concentracions d'alumnes a altres pobles en nom de l'ESO, i això ho trobo perillós i preocupant.

Quasi ningú ha donat suport als pares i mares que han demanat que els seus fills no fossin traslladats a altres pobles; tampoc els pares han estat gaire vegades consultats. Una vegada més les raons econòmiques i el ser petits en nombre, han ofegat les raons educatives.

PISSARRA.- Com a formador de futurs mestres, creus necessària una formació específica inicial bàsica per aquests futurs docents que potser algun dia es trobaran en una escola petita? I la formació permanent del professorat, creus que hauria de contemplar activitats pròpies per al col·lectiu de mestres que treballen a escoles petites?

R. Bassa.- Sí, ho crec necessàriíssim. Durant uns anys vaig donar a l'Escola de Magisteri, una assignatura optativa que es deia "Tècniques didàctiques de 1a etapa", destinada a pal·liar el desconeixement dels futurs mestres en la seva formació inicial. Ara em preocupa que el mestre d'escola elemental, és a dir, l'alumnat de l'especialitat d'Educació Primària no trobi sortida laboral ni en les oposicions a mestre estatal. Ho trobo una greu contradicció del sistema escolar i de les autoritats administratives. On queda la importància del mestre de l'escola elemental?

Respecte a la segona pregunta, també la resposta és afirmativa. Veig molt necessària la formació permanent del professorat, la necessitat de trobades entre els mestres de les escoles petites, de fer intercanvis, que puguin convidar professionals determinats, especialistes, per ampliar experiències.

Res més, només saludar i donar les gràcies a tots els/les mestres que estan a escoles petites de les Illes, per la seva silenciosa però extraordinària feina que fan. □